

Ilmanpuhdistimen valinnassa on oltava tarkkana

Tärkeintä sisäilman pitämisessä laadukkaana on siivous ja hyvä ilmanvaihto. Allergiselle voi olla lisäapua ilmanpuhdistimesta, erityisesti siitepölyaikana. Ilmanpuhdistimia on hyvin monenlaisia, ja kuluttaja onkin melkoisessa viidakossa laitetta valitessaan. Puhdistimista ei ole tuoreita vertailutuloksia, edellinen Kuluttajaviraston vertailu on tehty 10 vuotta sitten.

- Uudelle puolueettomalle vertailulle olisi todella tilausta, sanoo Allergia- ja Astmaliiton sisäilma- ja rakennustekninen asiantuntija Tuula Syrjänen.

Perinteisten ilmanpuhdistimien lisäksi markkinoilla on ionisaattoreita, otsonaattoreita sekä näiden yhdistelmiä. Perinteiset ilmanpuhdistimet ovat ainoita, jotka tutkitusti ja turvallisesti puhdistavat ilmaa – eivätkä nekään kaikki tehokkaasti. Laitteen teho ilman puhdistuksessa perustuu siihen, että mahdollisimman suuri määrä ilmaa kulkee laitteen läpi ja ilmasta suodattuu mahdollisimman iso osa epäpuhtauksista.

Perinteinen ilmanpuhdistin kerää ilmassa leijuvia hiukkasia joko vaihdettavalle kuitusuodattimelle tai puhdistettavalle sähkösuodattimelle. Laitteiden puhtaanapito on tärkeää, koska likainen suodatin ei puhdistaa ilmaa. Tämän lisäksi likainen sähkösuodatin voi tuottaa haitallista otsonia sisäilmaan.

- Ilmanpuhdistinta hankkiessa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että laite olisi helppo puhdistaa. Jos laitteessa on vaihdettavat suodattimet, pitää selvittää, mistä uusia suodattimia saa. Myös laitteen pitämään ääneen kannattaa kiinnittää huomiota: kovaaäänistä laitetta ei tule käytettyä, Syrjänen opastaa.

- Markkinoilla on myös ilmanpuhdistimen ja –kostuttimen yhdistelmiä. Se on huono yhdistelmä, koska ilmanpuhdistin kerää pölyä ja likaa. Pöly ja lika yhdessä kostuttimessa olevan veden kanssa muodostavat hyvän kasvualustan mikrobeille. Näin laite voi levittää mikrobeja ilmaan, kertoo Syrjänen.

Ionisaattorit tuottavat ilmaan negatiivisesti varautuneita ioneja. Ilman puhdistuminen perustuu varattujen hiukkasten kiinnittymiseen vastakkaismerkkisille pinnoille sekä toisiin hiukkasiin, jolloin ne koon kasvaessa laskeutuvat nopeammin. Kotikäyttöön tarkoitettujen ionisaattoreiden tehoa ilman puhdistuksessa ei ole vielä todistettu tutkimuksilla.

Otsonaattoreita markkinoidaan ilmanpuhdistiminä, mutta ne ovat haitallisia käytettäväksi tiloissa joissa oleskelee samanaikaisesti ihmisiä. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi otsonaattoreista lausunnon viime syksynä, koska niitä markkinoitiin terveysväittämin. Otsonaattoreita on myyty muun muassa kuluttajille kotien sisäilman puhdistukseen ja kampaamoille ja ravintoloille poistamaan tupakan ja kemikaalien hajuja sisäilmasta. Otsoni reagoi kuitenkin sisäilman epäpuhtauksien kanssa ja voi tuottaa alkuperäisiä epäpuhtauksia selvästi haitallisempia yhdisteitä. Otsoni aiheuttaa ihmisille tulehduksia, vaurioittaa hengitysteiden puolustus- ja puhdistusmekanismeja ja tuhoaa soluja ja entsyymejä. Altistuskokeissa sen on todettu lisäävän allergista astmaa sairastavien hengityselimien herkkyyttä allergeeneille. Terveistäkin ihmisistä osa on tavallista herkempiä otsonin vaikutuksille.

Sisäilman mikrobit tai homeitiöt eivät sitä paitsi tuhoudu ihmisille turvallisilla otsonipitoisuuksilla, sillä otsoni estää mikrobien kasvua vasta pitoisuuksina, jotka ovat 5-10 kertaa suurempia kuin ihmisille haitalliseksi tiedetyt pitoisuudet. Voimakkalla otsonaattorilla

voidaan puhdistaa sisäilmaa, mutta tällöin tiloissa ei saa oleskella puhdistuksen aikana ja sen jälkeen on tuuletettava huolellisesti. Ammattitaidolla toteutettu kertaluonteinen otsonikäsittely voi olla paikallaan esimerkiksi hajujen poistamisessa savuvahingon jälkeen.

- Otsonaattoreita on tälläkin hetkellä käytössä monissa paikoissa. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto, jonka mukaan niiden käyttö on haitallista tiloissa joissa oleskellaan samanaikaisesti, ei vielä takaa minkäänlaista valvontaa niiden myynnille tai käytölle, toteaa Tuula Syrjänen.

Lisätietoja toimituksille

- Tiedottaja Maarit Rautio Allergia- ja Astmaliitto ry, p. (09) 4733 5317, 040 549 1003
- Sisäilma- ja rakennustekninen asiantuntija Tuula Syrjänen, p. (09) 473 35421
- Sisäilma-asiantuntija Anne-Marie Kurka, p. (09) 473 35420

www.allergia.com